

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Virtutibus R. P. Bernardi Colnagi E Societate Jesv Libri Dvo

Paullin, Johannes

[Monachii], 1662

Cap. XIII. Experimenti causâ diu multûmque exagitatus, se divino agi
spiritu palàm facit modestiâ minimê fucatâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44152

da relinquimus. Illud apud majores nostro pro indubitato habebatur, centum retrò annis Thaumaturgum illi similem non fuisse.

CAPUT XIII.

Experimenti causâ diu multumque exagitatus, se divino agi spiritu periculisque sic dicitur, modestiam minimè fucatâ.

§. I.

*Bernardi
virtus ex-
ploratur,
ad Lydium
patientie
& demissio-
nis lapidem*

Videbatur hucusq; Bernardi virtus, ut pote consuetos egressa limites, non minorem sui excitasse admirationem quàm blandientis ubique famæ periculum, ideòque viris etiam cordatis, si non suspectè certè lubrica, & penitiùs rimanda credebatur. Neque enim fieri potest, ut qui in omnium oculis versatur, in multorum denique non incurrat, & unus omnium sententiis fiat obnoxius. Perstringebat oculos ceteris eximie doctrinæ, tum illustris & indefessæ charitatis fulgor: radiabat mira in afflictis commiseratio, in pœnitentes lenitas: emicabat in dicendo vis, in operando nervus: in consilijs prudentia, in laboribus hilaritas: in

pre-

precibus ardor, in sacrificio raptus : perpetuus cum DEO nexus, arcta cum Cælitibus familiaritas, & arcanum cum natura obsequente fœdus : grandia quidem alijs ; sed Bernardo perexigua : cui scilicet non sat fuit, multa ac magna facere, nisi & pateretur non parva ; ita nimirum noverat, amorem fidemque DEO liquidiùs probari : qui consuevit in utraque palæstra suos exercere : ut non minùs patiendo, quàm agendo fortia, generosa virtus inclarescat. Ut ergo pijs hinc desiderijs obsecundaret DEVS, non passus est inter prosperos cælestis gratiæ afflatus adversos unquam deesse ventos, quibus Bernardi patientia probè exercita firmiores ageret radices, & explorata virtus clariùs innotesceret.

Omitto hinc loci, quas adversa valetudo, quas concionandi docendique labor, quasque sinistri casus tot annorum fluxu corpori tolerantia exercendæ occasiones copiosè subministraverint, commodiùs libro 2. referendas : id in præsens strictim attingo, quod in animum sævit, & crudelitus excelsas mentes ferire solet, quando scilicet calumnijs injurijsque nullo suo merito proscinduntur ; vel malè audiunt apud eos, quos innocentia patronos esse oporteret.

§. II.

*Sugillatur
illius do-
ctrina.*

Grave igitur vulnus Bernardo fuerit quando periculofam in vulgus doctrinam fpargere infimulatus est. Monuerat forte pro concione, ex Philosophiæ legibus non probè dici, *S. Petrus est in cælo : S. Paulus delicijs Paradisi fruitur* quod & hic & ille magnâ sui parte nondum cælestis gloriæ fit compos, corpore necdum in cælos translato : De Deiparâ verò id rectè pronuncians eum Ecclesia Catholica indubitatè teneat, eam corpore & animo gloriosam in cælis triumphare. Offendit hoc effatum, etfi doctis neque novum, neque dubium, imperite plebis aures ; hinc indignatio, querimonia & fama dubia, quæ etiam alios, non ex integro de verbis Concionatoris edoctos in suspicionem eò usque traxit, ut illum falsæ doctrinæ & erroris in fide reum agerent. Doluit enimverò hæc calumnia Colnago multumque fudoris expressit, ut eam dilueret, ac denique ex hominum mentibus aboleret. at infractum viri animum nihil admodum turbavit ; sed contrà potiùs excitavit, ut copiosis doctrinæ, quâ pollebat, radijs ignorantia nubem fugaret ; id quod brevifavente Numine feliciterque magno bono publico est affecutus.

§. III.

§. III.

Hæc patientiæ seges Bernardum foris,
domi alia gravior ac diuturnior exercuit;
quamdiu enim ab hominum commercio se-
cretus, velut in secessu latuit, vir omnibus
numeris absolutus, & omnium amore di-
gnissimus communi suffragio est habitus:
ut primùm verò virtus Bernardi velut ex
umbra in arenam prodijt, & ad pulcherrima
quæque, sed inusitata facinora, se extendit;
non hastatæ quidem, sed infestæ acies con-
trà steterunt, præsertim in Sicilia, & Nea-
poli, quin & in urbe orbis Domina, justo
majorum Zelo, sinistris æqualium judicijs,
insolitâ omnium admiratione in Bernardum
excitatur.

Consueverat is inter orandum persæpe *Carpitur à*
à sensibus alienari, neque rarò ad spectanti- *domesticis*
bus etiam externis in altâ contemplatione *nonnullis.*
cælestium defixus hæere: quibus rebus fie-
bat, ut vulgò sanctus haberetur. Carpebant
hoc in illo Moderatores, atque indignè fere-
bant: non nescij ex mente B. Ignatij, qui
primus Societatem condiderat, eamque non
minùs sapientissimis legibus, quàm exem-
plis firmaverat, sanctitatem ejusque cælestes
radios silentij latebris solitudinisque pallio-
lo occultandos, neque sine ostentationis no-

Reprehen- râ palàm & promiscuè emicare. Graviter
ditur à Pra- ergò publicè privatimque non perfunctoriè
sidius. in eum inveci, reprehendebant acriter, mo-
nebant severè, minitabantur, animadverte-
bant; eoque magis, quòd in dies innocen-
tia Bernardi novis querelis obrueretur.

Ad hæc persæpe ardentissimo animo-
rum Zelo abreptus, corporis modicam vel
nullam habebat curam, incænatus, impran-
sus humanæ saluti consulebat, sui imme-
mor, usque ad defatigationem, prout aliena
necessitas exigere videbatur, studio semper
indefesso in animorum messe desudando
mensam serò accedebat, vel negligebat.
Hinc iterum varij sermones novi hoc mo-
ris esse, mensæ aut neutri, aut secundæ ran-
tùm assidere, ad arbitrium suum vivere, com-
munes Domûs leges morésque insuper ha-
bere, & sic Ordinis firmamenta convellere.

§. IV.

In hunc modum unus undique pereba-
tur Bernardus, & ut erat in omnium oculis,
ita linguarum omnium judiciorumque erat
scopus & scopulus. Nec defuerunt, qui eum
vel deceptum, vel inessum à malo genio at-
bitrabantur, qui à potestate mentis deje-
ctum, aut certè, ne ob mirandas res, quas pa-
trabat,

Pro energu-
meno habe-
ant.

trabat, ad sacros Quæsitores vocatus, Societati labem aspergeret, publico prohibendum esse censebant.

Commovit ea res vehementer juvenem *Nihil tamē* ex nostris aliquem, qui cūm videret ferè *turbatur;* omnes in unum insurgere, veritus, ne tantos *sed gaudet.* imperus sustinere solus non posset: mi Pater, inquit, quid facies tot adversariorum, cuneis circumseptus? at ille placido serenoque vultu: Ne hoc tibi sit curæ, vel meâ causâ angat: *Rectè ordinèque faciunt, sancto nimirum Zelo inflammati. Dominus illis præcepit, ut maledicerent mihi. gaudeo itaque, hac etiam in re fieri, quod Deus vult. Magno peccatori majora debentur supplicia.* Ita dixit, & tacuit. Aliàs quoque interrogatus, quî *Laudat moderato-* tantis lætitijs infusus incederet tot inter *rum vigi-* tempestates, etiam cūm majores tonant: *lantiam,* respondit, eos rem facere DEO sibi que gratissimam: illi quidem, quòd adeò infractè calidèque pro legibus sanctè observandis pugnent; sibi autem, quòd nunquam satis suppliciorum peccatori, qualem se meminisset, possint irrogare. Etsi verò Bernardus hac tempestate nihil admodum movebatur, domesticorum tamen aliquos ejus tenebat miseratio; & exteros quoque infracta inter hos turbines constantia mirificè occupavit. Ex quibus vir S. Dominici alumnus, cum

non

*Qua sua
modestia
multos in
admiratio-
nem rapit.*

non vulgari sanctitatis existimatione mor-
tuus, jam olim, cum adhuc inter vivos age-
ret, dicebat, Bernardum dubio procul san-
ctum esse, quod etiam à Religiosis, virtutem
ipsum bono Zelo excutientibus, adversa to-
leraret, ut sancti solent. Cuncta siquidem
æquissimo ferebat animo, neque verbulo si-
bi ægrè esse, vel indignis se modis accipi
questus, semper ore animoque serenus, blan-
dus & hilaris, satis habuit, DEVM suæ mentis
arbitrum, eundemque & cordis raptorem esse
se, qui præter Superiorum placita illud ad ce-
lestia contemplanda vel invitum elevabat,
quique Messanæ aliquando orantem, hæc
aliâque fortiter illi ferenda esse, manifestè
jam antè commonefecerat.

*Iam olim
hac sibi e-
ventura
divinitus
cognoscit.*

§. V.

*Obedientia
custos &
aliens fide-
lissimus.*

Tametsi (ut totidem verbis testantur arti-
nales nostræ Societatis) nihil unquam incon-
sultis majoribus aggrediebatur, & si rei cuius-
piam facultatè impetrasset, eam scripto comple-
tebatur, in quo notabat singulari studio, quæ
& quamdiu sibi liceret, semperq; ob oculos scri-
ptum illud habebat: Quamvis etiam Collegii
Minister à Provinciæ Præposito jussus animi
in omnem Bernardi vitam intendere, dicta
factaque sagaci oculo, solemter curiosèque
per-

perspicendo, operamq; suam gnaviter loca-
do, nil nisi quosdam divini Amoris excelsus observare poterat; in multorum tamen dentes & linguas incurrit, qui nonnulla ab eo fieri sine majorum consilio, nutuque frequentes sugillabant. Ignorabant scilicet, à Claudio Aquaviva totius familiae Modera-
rore indultum esse Bernardo, ut ubi major Dei gloria ita postulare videretur, ipse sibi legis gratiam quandoque facere posset: quam tamen, ut nimis honorificam Generalis Prae-
positi concessione, pro ea, qua erat animi demissione, ne qua pra alijs eximius haberetur, nunquam manifestavit; sed potius poenas idcirco impositas subire maluit: arbitratus videlicet, ita se ab obedientiae ductu nec latum unguem discedere; modestiae tamen palmas, & simul uberes generosae patientiae fructus lucrifacere.

Tanquam inobediens & exlex traducitur. Legis gratiam, quam habebat, supprimit.

§. VI.

In simulabant alij, quod compluribus optatas è caelo gratias, liberè, an temerè potius? polliceretur, multa quoque patraret, quorum ambitioso schemate omnes sibi faceret obnoxios, ac denique à Societatis moribus aliena non pauca factitaret, quibus unus praeter ceteris notari & insigniri velle vide-

Affectu sanctitatis arguitur.

videretur. Unde factum, ut is, qui universa
 Provinciae praeerat, P. Joannes Baptista Car-
 minata, ob praeclara virtutis & sapientiae de-
 cora Romae, Veneriſſque clariffimus, tot-
 querimonijs tandem feſſus ex aliorum quo-
 que Patrum ſenſu Bernardo per Collegij
 Miniſtrum ultima omnia denunciârit: niſi
 modum faceret ſuo inconſulto feruori, quo
 contrâ quàm deceat Societatis hominem, ut
 ſingularis eſſet, affectare credatur: ſibi que ca-
 veret, ne vel minimam Ordinis noſtri legem
 violaret: fore ut ſeverus ultor exquiſitis in-
 eum poenis animadvertat; Patrem ergò be-
 ne monentem audire, quàm experiri vindic-
 cem malit. Sed non improvifa hæc erant
 innocenti tonitrua. Vix ad Bernardi cubi-
 culum Miniſter propiùs acceſſerat, ut Præ-
 poſiti nomine iſta referret, cùm ecce, de
 cælo futuri præſcius, occurrit ipſe, & Patri
 Miniſtro, totus animo vultuque innubis:
 Age Pater, inquit, fatiſne in me armatus ad-
 es? non neſcio, cujus rei cauſâ huc pedem
 ruleris: ſcio quid Provincialis, quid Patres
 tibi in mandatis dederint: & cum dicto ex-
 ponit exactè ſingula. Tum ſubjungit, Non
 ſibi perſuadeat R. dns P. Provincialis, in mea
 manu eſſe id, quod præter opinionem plau-
 ſibile mihi quandoque accidit, alij in me vi-
 dent, & cenſoriâ notant ſeveritate. Vellem
 ani-

*Quid Pro-
 vincia Præ-
 poſitus Pa-
 tri Mini-
 ſtro det in
 mandatis,
 abſens co-
 gnoſcit.*

*Purgat ſe
 modèſtè.*

animicus abstinere; sed nequeo, quia supremus rerum arbiter non finit. Cæli decretis & impulsione nemo impunè aut sine noxâ repugnat. Neque ego sum, aut cupio singularis videri: absit hoc à me; neque in leges peccare me puto, cum animorum, divinæque gloriæ proferendæ studio, moderatoribus utique non adversantibus, dictatorem summum audio tardiùsque ad mensam venio. Dicat ergò R.^a V.^a R.^{do} P. Provinciali ex me. Paratus est P. Bernardus studèrque magnopere, ut ad nutum pareat in omnibus; ipsius tamen iudiciò multa, quæ nostris legibus adversa videntur, talia non sunt: quia à DEO supremo Legislatore, cui præ omnibus parendum, ad illa rapitur. Vellet facere satis omnium votis, & iudicijs; dolet non posse. Non verò hæc sui purgandi causâ affert, ut se ferulæ pœnisque subtrahat, quas, ubi non est culpa, exosculatur & ambit: quemadmodum omnes inferorum cruciatus subire pro DEO desiderat, modò amaram DEI faciem non amittat. *Amor loquitur, qui Dominum nescit; Amor meus, pondus meum. eò feror, quocunque feror.*

Obstupuit ad hæc Minister, nescius, quomodo Patri innovissent mandata, quæ secretò solus in conclavi Provincialis acceperat; at hic, ubi dicta Bernardi intellexit, cer-

certus, DEO revelante absenti compertum
fuisse, quod agebatur, illico mutatâ senten-
tiâ: Mittamus, inquit, hominem, neque
deinceps negotium creemus: faciat quod
DEO aspirante videbitur; magnus enim est
sanctus. Ceteri quoque omnes explorati
satis viri constantiâ, & invicto in adversis
animo, quem neque plausus efferret, neque
deprimeret procella, admirati tantam mo-
destiam, charitati religiosæ insolubili neque
conjunctam, laudabant prolixè, quod primi
imprudenter laceraverant. Nempe re ma-
liùs discussa, sapienter in eam juere senten-
tiam, eum à recto tramite non deflectere,
qui obediendi studiosissimus (qualem esse
Bernardum non nesciebant,) totis viribus
majorum iussa exhaurire saragit; etsi qua-
doque secus quàm veller, vel divino nutu
vel humanis consilijs sic ferentibus, præ-
opinionem accidat. Hinc timendum non
est, ne Bernardi vita legibus fraudi sit, vel si
cuius offendiculo, cujus obedientia omnibus
absoluta numeris & affatim spectata, suo
heret exemplo non ad libertatem, sed religio-
sam potius submissionem. Præstat ve-
obedientem sequi, quàm insolita &
mira patranem.